

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ,
ШУМАРСТВА И ВОДОПРИВРЕДЕ

Дирекција за националне
референтне лабораторије
Број: 320-10-1932/2013-13
14. август 2013. године
Београд

На основу члана 48. став 1. Закона о државној управи („Службени гласник РС“, број 101/07), а у складу са чланом 32. Закона о органској производњи („Службени гласник РС“, број 30/10),

Директор Дирекције за националне референтне лабораторије доноси

**ИНСТРУКЦИЈУ
којом се утврђују услови за производњу, контролу и сертификацију
органских производа који се извозе на тржиште Европске уније**

I. ПРЕДМЕТ И ПОДРУЧЈЕ ПРИМЕНЕ

Овом инструкцијом утврђују се услови производње, начин вршења контроле и сертификације у органској производњи у циљу извоза органских производа на тржиште Европске уније (у даљем тексту: ЕУ), а у складу са чланом 11. Уредбе Комисије (ЕЗ) број 1235/2008 од 8. децембра 2008. године којом се прописују детаљна правила за имплементацију Уредбе Савета (ЕЗ) бр. 834/2007, а у вези са уређењем увоза органских производа из трећих земаља.

Произвођач, прерађивач и трговац органских производа чији су производи намењени извозу на тржиште ЕУ (у даљем тексту: произвођач), као и овлашћене контролне организације, поред важећих прописа Републике Србије, морају да испуњавају и захтеве прописане овом инструкцијом.

Одредбе ове инструкције примењују се на следеће категорије производа:

- А: Непрађени биљни производи;
- Б: Живи или непрађени животињски производи;
- Ц: Производи аквакултуре и морске траве;
- Д: Прерађени пољопривредни производи који се користе као храна;
- Е: Прерађени пољопривредни производи који се користе као храна за животиње;
- Ф: Сeme и садни материјал.

Увоз органских производа, у смислу ове инструкције, јесте увоз непрерађених и прерађених пољопривредних производа, у складу са пописима ЕУ којима се уређује органска производња, који се након прераде и дораде у Републици Србији извозе на тржиште ЕУ.

Извозник органских производа, у смислу ове инструкције, јесте физичко, односно правно лице, који производи, и/или прерађује органске производе који су намењени извозу на тржиште ЕУ, и/или ставља у промет органске производе на тржиште ЕУ, а који мора бити контролисан и сертификован.

Поједини изрази употребљени у овој инструкцији, имају следеће значење:

- 1) "Листа трећих земаља" јесте списак земаља, које су признате од стране Европске Комисије као еквивалентне треће земље, у складу са чланом 33. Уредбе (ЕЗ) бр. 834/2007;
- 2) "Листа контролних организација које су признате као еквивалентне" јесте списак контролних организација које су овлашћене од стране Европске Комисије за обављање послова контроле у земљама које нису чланице ЕУ и издавање сертификата за органске производе који се увозе и пласирају на тржиште ЕУ.
- 3) *Први прималац* јесте физичко, односно правно лице коме се испоручује пошиљка из увоза за даљу прераду, односно стављање у промет;
- 4) *Сертификат о контроли за увоз производа из органске производње у ЕУ (трансакциони сертификат)* има исто значење као и сертификат о инспекцији из члана 13. Уредбе (ЕЗ) бр. 1235/2008;
- 5) *Подуговарач* јесте физичко, односно правно лице са којим произвођач органских производа закључи уговор о обављању одређених послова у вези са органском производњом.

II. ПОСЕБНИ УСЛОВИ У ПОГЛЕДУ ПРОИЗВОДЊЕ ОРГАНСКИХ ПРОИЗВОДА КОЈИ СУ НАМЕЊЕНУ ИЗВОЗУ НА ТРЖИШТЕ ЕУ

1. Забрана стављања у промет ГМО и гајења ГМО у комерцијалне сврхе, прописана је Законом о генетички модификованим организмима („Службени гласник РС“, број 41/09). Овим законом дефинисане су казнене мере у случају гајења и стављања у промет ГМО.

Поред тога, произвођач органских производа чији су производи намењени извозу на тржиште ЕУ дужан је да поштује одредбе члана 9. Уредбе Савета (ЕЗ) бр. 834/2007.

2. Овлашћена контролна организација може прихватити услове и ограничења примене производа и супстанци у органској биљној и сточарској производњи и преради органских производа, само уколико су они дозвољени у складу са законом и прописима који су донети на основу њега и регулативом ЕУ у области органске производње.

3. Овлашћене контролне организације су дужне да имају процедуре за одобравање употребе средстава који се могу користити у органској производњи, и то као:

- (а) средства за заштиту биља;
- (б) средства за исхрану биља и побољшивачи земљишта;
- (ц) сировине за производњу хране за животиње биљног порекла које не потичу из органске производње, сировине за производњу хране за животиње животињског и минералног порекла, као и одређене супстанце које се користе у ис храни животиња;

- (д) адитиви за храну за животиње, помоћне супстанце и састојци који се користе у преради;
- (е) производи и супстанце који се користе у производњи прерађене хране, квасци и њихови производи, састојци пољопривредног порекла који нису добијени методама органске производње;
- (ф) производи за чишћење и дезинфекцију рибњака, кавеза, зграда и објекта у сточарској производњи;
- (г) производи за чишћење и дезинфекцију зграда и објекта (укључујући и складишта на пољопривредном газдинству) и опреме у билој производњи;
- под условом да су она регистрована, односно ауторизована, у складу са посебним прописима који регулишу наведене области.

4. За чишћење и дезинфекцију пољоривредне механизације и опреме, дозвољена је употреба воде и супстанци које су иначе одобрене за употребу у прехранбеној индустрији. Након примене ових супстанци, све површине које долазе у директан контакт са производима који се користе као храна или храна за животиње, морају бити опране чистом водом.

5. Одлуку о скраћењу, односно продужењу периода конверзије доноси Министарство, на основу захтева произвођача.

Овлашћена контролна организација доставља Министарству мишљење о скраћењу, односно о продужењу периода конверзије, на основу извршене контроле произвођача, узимајући у обзир правила конверзије према регулативи ЕУ у органској производњи.

6. Облежавање органских производа и употреба националног знака за органске производе регулисани су Законом о органској производњи („Службени гласник РС“, број 30/10) (у даљем тексту: Закон) и Правилником о контроли и сертификацији у органској производњи и методама органске производње („Службени гласник РС“, број 48/11 и 40/12) (у даљем тексту: Правилник). Поред тога, произвођач који извози органске производе треба да задовољи услове прописане Уредбом Савета (ЕЗ) број 834/2007 (Наслов V) и Уредбом Комисије (ЕЗ) број 889/2008 (Наслов III).

Појмови и ознаке који указују на органску производњу не могу да се користе за обележавање, реклами или пратеће документе производа који не задовољавају захтеве дефинисане прописима о органској производњи који се примењују у Републици Србији и ЕУ. Ови појмови могу да се користе на производима који нису пољопривредни производи који се користе као храна или храна за животиње, или недвосмислено немају везе са органском производњом. Такође, не могу се користити појмови у називу бренда, означавању и рекламирању, који могу обманути потрошача сугеришући да производ или његови састојци задовољавају захтеве из прописа о органској производњи.

7. Органски производи увезени у Србију морају бити у одговарајућој амбалажи или контејнерима, затворени на начин који спречава замену садржаја и којим се осигурува идентификација извозника из земље извоза. Упаковани органски производ мора да садржи и остале ознаке и бројеве који служе за идентификацију лота.

По пријему увезеног органског производа, први прималац мора проверити затварање амбалаже или контејнера. Увозник, односно први прималац морају да воде евиденцију о резултатима верификације.

Уколико се органски производи увозе из:

- државе чланице ЕУ и сертиковани су од стране овлашћене контролне организације која се налази на службеној листи контролних организација ЕУ,
- државе која се налази на Листи трећих земаља ЕУ и

- државе која није чланица ЕУ и сертиковани су од стране контролне организације која се налази на службеној листи ЕУ препознатих контролних организација за потребе еквивалентности,

овлашћена контролна организација ће те органске производе сматрати усаглашеним са овом инструкцијом. О пореклу таквих сертикованих органских производа увозник доставља овлашћеној контролној организацији потребне доказе.

III. ПОСЕБНИ УСЛОВИ У ПОГЛЕДУ КОНТРОЛЕ ПРОИЗВОДЊЕ ОРГАНСКИХ ПРОИЗВОДА КОЈИ СУ НАМЕЊЕНИ ИЗВОЗУ У ЕУ

1. Контрола у органској производњи треба да садржи контролне мере које се заснивају на процени ризика од појаве неправилности и прекришаја у обављању органске производње према утврђеним правилима, за сваког произвођача.

2. Овлашћена контролна организација обезбедиће да сваки произвођач који производи у складу са правилима органске производње и који плати трошкове за вршење контроле, буде укључен у систем контроле.

3. Овлашћена контролна организација евидентира све произвођаче који су предмет контроле и који извозе органске производе у складу са овом инструкцијом, а списак који садржи податке о: имену и презимену, односно називу и адреси произвођача, статусу сертификације, категорији производа и сертикованим производима, као и месту где се могу добити додатне информације, чини се доступним свим заинтересованим странама.

4. Уколико се утврде теже неправилности и када те неправилности директно воде губљењу интегритета одређеног органског производа или производње у целини, што значи да они више не могу носити ознаке које указују на органску производњу, овлашћена контролна организација ће произвођачу одузети сертификат.

Информације у случају неусаглашености или неправилности које утичу на органски статус производа, као и информације о повлачењу или суспензији сертификата одмах ће бити прослеђене осталим релевантним контролним организацијама и Министарству, као и Европској комисији, ако је то сврсисходно.

Овлашћене контролне организације ће на захтев, размењивати информације о резултатима својих контрола са другим контролним организацијама, Министарством и надлежним компетентним телим ЕУ, када је то неопходно у циљу потврђивања да је производ произведен у складу са прописима. Овлашћене контролне организације могу размењивати информације и на властиту иницијативу.

5. Када произвођач сумња да производ који је произведен, припремљен, увезен или примљен од другог произвођача, није у складу са правилима органске производње, обезбедиће да се са тог производа повуче било каква ознака која упућује на органску производњу, или ће одвојити и идентификовати тај производ. Такав производ може да се прерађује, пакује или стави у промет тек након отклањања сумње, осим ако се ставља у промет без ознаке које се односе на методе органске производње. У случају такве сумње, произвођач ће одмах обавестити овлашћену контролну организацију. Овлашћена контролна организација може захтевати да се производ не ставља у промет са ознакама које упућују на органску производњу све док се свака сумња не отклони.

Када овлашћена контролна организација оправдано сумња да произвођач има намеру да стави у промет производ који није произведен у складу са методама органске производње, затражиће од произвођача да не ставља у промет такав производ, односно да повуче са производа ознаке које упућују на органску производњу, у одређеном

временском периоду који она одреди. Пре доношења такве одлуке, овлашћена контролна организација омогућиће произвођачу да се изјасни.

Ако сумња не буде потврђена у наведеном року, односно утврди се да је неоснована, овлашћена контролна организација ће повући своју одлуку из става 2. ове тачке.

Произвођач је дужан да у потпуности сарађује са овлашћеном контролном организацијом у решавању настале ситуације.

6. Овлашћена контролна организација обавља узорковање на основу резултата анализе ризика, односно када се током контроле посумња да производ долази у додир или се меша са супстанцама или производима који нису у складу с правилима органске производње, или уопште, ако постоји сумња у спровођење правила органске производње.

7. Ако у поступку контроле овлашћена контролна организација уочи да постоје одређене неправилности у начину обављања производње органских производа и облежавању органских производа, произвођач је дужан да спроведе корективне мере у циљу усклађивања производње са правилима органске производње.

Овлашћена контролна организација мора да има каталог санкција у случају утврђених неправилности у органској производњи.

8. Ако контролу произвођача и његових подуговарача врше различите овлашћене контролне организације, тражи се сагласност произвођача и његових подуговарача да те контролне организације могу да размењују податке о обављеним контролама.

9. Када овлашћена контролна организација установи неусаглашености и неправилности везане за примену Уредбе Савета (ЕЗ) број 834/2007 код производа који долази из земље чланице ЕУ и носи ознаке наведене у наслову IV Уредбе Савета (ЕЗ) број 834/2007 и наслову III и/или Анексу XI Уредбе Комисије (ЕЗ) бр. 889/2008, информисаће земљу чланицу ЕУ која је овластила контролну организацију или контролни ауторитет и Европску Комисију.

Исто ће бити примењено и за производе који се из Републике Србије извозе у ЕУ.

IV. УСЛОВИ У ПОГЛЕДУ ОРГАНСКЕ ПРОИЗВОДЊЕ У ОКВИРУ ГРУПЕ ПРОИЗВОЂАЧА

У случају групе произвођача, примењују се правила производње и контроле мере прописане у одговарајућем поглављу важећег Упутства ЕУ о увозу органских производа у ЕУ.

V. ЗАХТЕВИ У ПОГЛЕДУ ИЗВОЗА ОРГАНСКИХ ПРОИЗВОДА

A. Обавезе производа, односно извозника

Сертификовані органски производи могу се извозити у земље чланице ЕУ само уколико су сертиковани, у складу са Законом и ЕУ прописима којима се уређује органска производња.

У поступку извозног царинања сертикованих органских производа, у рубрику број 31 ЛЦИ (Паковање и наименовање робе, ознаке и бројеви – контејнер бр. - Број и врста) неопходно је уписати да се ради о органском производу, а у рубрику број 44 ЛЦИ (Приложене исправе и додатне информације) број сертификата који се прилаже уз

царинску декларацију, тј. шифру У81 (бр./тгг) – Сертификат о органском производу издат од стране овлашћене контролне организације.

Приликом сваког извоза органских производа, извозник из Србије треба да има и сертификат о контроли за увоз производа из органске производње у ЕУ (трансакциони сертификат) који издаје овлашћена контролна организација на захтев извозника.

Б. Обавезе овлашћене контролне организације

Овлашћена контролна организација, на захтев Дирекције за националне референтне лабораторије, доставља копије издатих сертификата за органске производе који се извозе, укључујући и ЕУ сертификате, односно трансакционе сертификате.

VI. ПРИМЕНА ИНСТРУКЦИЈЕ

Одредбе ове Инструкције не искуљујују примену Правилника о контроли и сертификацији у органској производњи и методама органске производње („Службени гласник РС“, бр. 48/11 и 40/12), уколико није у супротности са прописима Европске уније - Уредба Савета (ЕЗ) бр. 834/2007, Уредба Комисије (ЕЗ) бр. 889/2008 и Уредба Комисије (ЕЗ) бр. 1235/2008, и примењиваће се до доношења правилника којим ће се регулисати предметне области ове Инструкције.

Ова инструкција примењује се од 15. августа 2013. године.

Даном почетка примене ове инструкције, престаје да важи Инструкција којом се утврђују услови за производњу, контролу и сертификацију органских производа који се извозе на тржиште Европске уније, број: 320-10-1932/2013-13 од 15. марта 2013. године.

